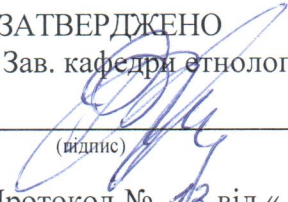

Розробник: Казьмирчук Марія Григорівна, доктор історичних наук, доцент, доцент кафедри етнології та краєзнавства.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри етнології та краєзнавства

_____ (Капелюшний В. П.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Протокол № 13 від « 30 » 06 2021 р.

Схвалено науково-методичною комісією історичного факультету

Протокол від «26» 08 2021 року № 7

Голова науково-методичної комісії _____ (Герес Н.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

«26» 08 2021 року

ВСТУП

1. Мета дисципліни є надання студентам поглиблених знань та навичок у розробленні та проведенні міських оглядових екскурсій як ефективного засобу вивчення та популяризації історії, культурної спадщини, архітектури та інших аспектів міста. Курс спрямований на формування вмінь створювати цікаві та інформативні екскурсійні маршрути, розробляти наочні матеріали, використовувати інтерактивні методи та залучати аудиторію до активної участі в екскурсійному процесі.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати:* найважливіші факти, події та процеси з історії України.
2. *Вміти:* критично аналізувати різноманітну інформацію, самостійно підбирати літературу та працювати з джерелами; працювати самостійно та в команді.
3. *Володіти:* здатністю до абстрактного мислення, аналізу, синтезу; готовністю до саморозвитку, самореалізації, використання творчого потенціалу; готовністю до публічного виступу за фахом, доводити власні висновки, пропозиції, аргументи.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Курс «Міська оглядова екскурсія: методика розроблення та проведення» належить до переліку вибіркових дисциплін. Він спрямований на поглиблене вивчення методів та практичних аспектів організації та проведення міських оглядових екскурсій. Студенти отримають змогу засвоїти ключові принципи створення цікавих та пізнавальних екскурсійних маршрутів, розробки наочних матеріалів, використання інтерактивних методів та залучення аудиторії до активної участі.

Курс розглядає різноманітні аспекти: від вивчення історичних та культурних особливостей міста до навичок ефективного спілкування з аудиторією та керування групою під час екскурсії. Студенти зможуть оволодіти навичками розробки індивідуальних екскурсій для різних цільових груп, а також зрозуміти, як створити структурований та цікавий нарратив для забезпечення незабутнього враження від міської оглядової екскурсії.

У результаті успішного завершення курсу, студенти отримають глибоке розуміння процесу планування, розробки та проведення міських оглядових екскурсій, а також здатність ефективно взаємодіяти з аудиторією та створювати цікавий та незабутній екскурсійний досвід. Курс сприятиме формуванню комплексних навичок, необхідних для успішної роботи гідом чи організатора міських екскурсій, та допоможе підготувати фахівців, які зможуть популяризувати історію та культуру міст через екскурсійну діяльність.

4. Завдання (навчальні цілі):

Ознайомлення з концепціями міської оглядової екскурсії. Ознайомити учасників з основними поняттями та концепціями, пов'язаними з організацією та проведенням міської оглядової екскурсії.

Аналіз та вибір тематики. Визначити тематику міської оглядової екскурсії та обрати ключові об'єкти для включення в маршрут.

Розробка маршруту та нарративу. Створити структурований маршрут та розробити цікавий нарратив, який розкриє історичні, культурні та архітектурні аспекти міста.

Створення наочних матеріалів: Розробити візуальні засоби та наочні матеріали для підтримки інформації на екскурсії.

Використання інтерактивних методів: Вивчити різноманітні інтерактивні методи для залучення та активної участі аудиторії.

Комунікація з аудиторією. Розвинути навички ефективного комунікації та адаптації інформації до різних аудиторій.

Керування групою. Вивчити навички керування групою під час екскурсії та забезпечення позитивного екскурсійного досвіду.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація*; 4. автономність та відповідальність*)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумкові оцінці з
Код	Результат навчання			
1.1	<i>Знати основні поняття та концепції, пов'язані з організацією та проведенням міської оглядової екскурсії.</i>	<i>Лекція, самостійна робота</i>	<i>контрольна робота</i>	<i>10%</i>
1.2	<i>Знати основи визначення тематики міської оглядової екскурсії та обрання ключових об'єктів для включення в маршрут.</i>	<i>Лекція, самостійна робота</i>	<i>контрольна робота</i>	<i>10%</i>
1.3	<i>Знати основні візуальні засоби та наочні матеріали для підтримки інформації на екскурсії у місті, різноманітні інтерактивні методи для залучення та активної участі аудиторії.</i>	<i>Лекція, самостійна робота</i>	<i>контрольна робота</i>	<i>10%</i>
2.1	<i>Вміти розробити візуальні засоби та наочні матеріали для підтримки інформації на екскурсії.</i>	<i>Лекція, самостійна робота</i>	<i>презентація самостійної роботи</i>	<i>40%</i>
			<i>контрольна робота</i>	<i>10%</i>
2.2	<i>Вміти ефективно комунікувати та адаптувати інформацію до різних аудиторій, керувати групою під час екскурсії та забезпечити позитивний екскурсійний досвід.</i>	<i>Лекція, самостійна робота</i>	<i>Підсумкова контрольна робота</i>	<i>10%</i>
4.1	<i>Прийняти і обґрунтувати рішення щодо способів реалізації теоретичних навичок у проведенні міських оглядових екскурсій на практиці.</i>	<i>Лекція, самостійна робота</i>	<i>Підсумкова контрольна робота</i>	<i>10%</i>

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними

результатами навчання (необов'язково для вибірових дисциплін які **не входять** до блоків спеціалізації)

Результати навчання дисципліни						
Програмні результати навчання						
<i>Дисципліна запропонована у переліку на вільний вибір студентів</i>						

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання*:

Контрольна робота з тем ЗМ (тест): РН 1.1, 1.2, 1.3, 2.1 — 40 балів / 24 балів.

Завдання (презентація) з перевірки самостійної роботи ЗМ: РН 2.1 – 40 балів / 24 балів.

Підсумкова контрольна робота (залік) РН 2.2, 4.1 – 20 балів / 12 балів.

*Примітка: максимальний бал / пороговий бал для отримання позитивної оцінки.

- підсумкове оцінювання – залік.

7.2 Організація оцінювання:

Контроль знань студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані за виконання завдання самостійної роботи та бали, які отримані за підсумкову контрольну роботу з усіх тем змістового модуля.

Зразки тестових завдань для модульних контрольних робіт, перелік письмових завдань самостійної роботи, питання та завдання підсумкової контрольної роботи див. Навчально-методичний комплекс з даної дисципліни.

Зміст курсу складається з 1 змістового модуля. Змістовий модуль включає в себе лекції та самостійну роботу студентів, які завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу курсу.

Оцінка успішності знань студентів здійснюється в двох формах: поточний контроль (контрольна робота, презентація самостійної роботи) і підсумковий контроль (залік). Загальна сума балів – 100 балів (із них, семестровий контроль 80 балів; підсумковий контроль (залік) – 20 балів).

Змістовий модуль		Підсумкова контрольна робота (залік)
80 залікових балів (максимум)		20 балів (максимум)
Самостійна робота	Модульний контроль	
40 (максимум)	40 (максимум)	

Самостійна робота

Основним завданням самостійної роботи є розширення та поглиблення студентами теоретичних знань з дисципліни та отримання практичних навичок щодо проведення міських оглядових екскурсій. Виконання самостійної роботи перевіряється у формі усного проведення 1 екскурсії містом **або** 2 презентацій 2 віртуальних міських екскурсій (на вибір студента) не пізніше останньої лекції.

Виконання самостійної роботи студентів у вигляді усного проведення **1 екскурсії містом** оцінюється в діапазоні від **1 до 40 балів**.

Критерії оцінювання усного проведення 1 екскурсії містом:

1. Професійна підготовка: оцінка глибини знань студента про об'єкт екскурсії, історію та контекст об'єкта (10 балів).
2. Структура екскурсії: чіткість та послідовність розповіді, логічна структура екскурсії (5 балів).
3. Використання додаткових матеріалів: використання візуальних, аудіовізуальних матеріалів, аутентичних об'єктів (5 балів).

4. Інтерактивність та залучення аудиторії: здатність залучити увагу та стимулювати активну участь слухачів (5 балів).
5. Комунікативні навички: якість та зрозумілість мовлення, вміння чітко висловлювати думки (5 балів).
6. Аналіз та відповіді на питання: якість та повнота відповідей на питання учасників екскурсії (5 балів).
7. Організація часу: розподіл часу для кожного розділу екскурсії, дотримання запланованого графіку (5 балів).
8. Творчий підхід: використання нетрадиційних методів та засобів під час проведення екскурсії (5 балів).

Виконання самостійної роботи студентів у вигляді **2 презентацій 2 віртуальних міських екскурсій** (на вибір студента) оцінюється в діапазоні від **1 до 40 балів**.

Критерії оцінювання 1 презентації (20 балів):

1. Структура та логіка: чіткість та послідовність презентації, логічна структура (5 балів).
2. Зміст: глибина та акуратність подання інформації, відповідність темі (5 балів).
3. Використання візуальних засобів: відповідність ілюстрацій темі, якість використання слайдів (5 балів).
4. Комунікативні навички: якість мовлення та візуальний контакт із аудиторією (5 балів).

Модульний контроль

У курсі передбачено 1 *змістовий модуль* та 1 *модульну контрольну роботу*. По завершенні вивчення змістового модуля студент складає модульний контроль (МК). Участь всіх студентів в контрольному заході обов'язкова. МК проводиться у письмовій тестовій формі та виконується на останньому занятті змістового модуля. Тест містить 20 тестових завдань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 2 бали. Максимальна кількість балів, яку можна набрати за МК – 40 балів.

Підсумкова контрольна робота (залік)

На передостанній лекції з дисципліни з усього обсягу пройденого і відведеного на самостійну роботу студентів матеріалу проводиться *підсумкова контрольна робота* (2 завдання). Студент повинен дати письмову розгорнуту відповідь.

Критерії оцінювання підсумкової контрольної роботи (від 1 до 10 балів за одне завдання):

Відповідь повна, подане власне бачення проблеми	9 – 10 балів;
Відповідь відображає знання фактичного матеріалу	6 – 8 балів;
Відповідь фрагментарна, відображені лише окремі аспекти проблеми	4 – 5 балів;
Відповідь фрагментарна, наявні суттєві помилки при викладі	2 – 3 балів;
Відповідь містить значні помилки елементарного рівня	1 бал.

Бали, які отримані студентом на підсумковій контрольній роботі, додаються до балів набраних студентом за результатами семестрового оцінювання (модульні контрольні роботи, завдання самостійної роботи).

Умовою допуску до підсумкової контрольної роботи (заліку) є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 40 балів (*критично-розрахунковий мінімум*). При цьому обов'язковим є успішне складання модульних контрольних робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. **Рекомендований мінімум** для допуску до підсумкової контрольної роботи (заліку) – **48 балів**.

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	ПКР (підсумкова контрольна робота) / залік	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	48	12	60
Максимум	80	20	100

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі модульних контрольних робіт здійснюються відповідно до чинних в Університеті нормативних документів.

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів. Студент, який набрав суму балів **не менше** встановленого мінімуму залікових балів (60) має право, за погодженням з

викладачем, не виконувати підсумкову контрольну роботу. У випадку, коли студент має бажання збільшити кількість балів (але не більше ніж до 100) він складає залік.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і семінарських занять.

№	Назва лекції	Кількість годин	
		Лекції	Самостійна робота
Змістовий модуль			
1	Вступ до міських оглядових екскурсій	1	3
2	Планування екскурсії. Вибір тематики та маршруту	2	3
3	Розробка нарративу: створення цікавої розповіді	4	3
4	Використання наочності: візуалізація інформації	4	3
5	Інтерактивні методи: залучення аудиторії до участі	2	3
6	Адаптація до аудиторії: створення персоналізованого досвіду	4	3
7	Ефективна комунікація: розвиток навичок спілкування	4	3
8	Керування групою на екскурсії: практичні аспекти	6	4
9	Популяризація та маркетинг екскурсій у місті	2	3
10	Організаційні аспекти: ліцензування, безпека, ресурси	2	3
11	Інклюзивність та доступність екскурсій	2	3
12	Співпраця з місцевими жителями та експертами під час міських екскурсій	2	3
13	Використання технологій у міських екскурсіях	2	3
14	Збір та обробка фідбеку від аудиторії	2	3
15	Соціальна відповідальність в міських екскурсіях	2	3
Модульна контрольна робота		1	
<i>Завдання з перевірки самостійної роботи</i>			2
Всього		42	48

Загальний обсяг 90 год., в тому числі:

Лекції – 42 год.

Самостійна робота – 48 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Стерк В., Бурковська М. Путівник по створенню екскурсій: від ідеї до реалізації. Київ, 2008.
2. Барнетт Л. Туристичний гід. Київ, 2007.
3. Фролова О.А. Теорія та практика організації туристичної діяльності. Київ, 2017.
4. Райбман Н.І. Теорія та практика екскурсійної діяльності. Київ, 2015.
5. Дячук В.М., Дячук Ю.В. Туристський продукт. Київ, 2008.
6. Каленчук Л. Основи туристичної діяльності. Київ, 2011.

7. Веретенко П. Міський туризм: методологія дослідження та організація. Київ, 2010.
8. Гулькіна М. Екскурсійна діяльність: теорія, практика, методика. Київ, 2007.

Додаткові:

1. Галасюк Ю.Ю. Огляд підходів до дослідження екскурсійної діяльності в сучасних наукових дослідженнях. Туризм і культура. 2018. С. 24-35.
2. Іванов Д.М. Роль гідів у розвитку туризму та екскурсійної діяльності в Україні. Економіка і регіон. 2016. С. 116-125.
3. Романець Н.М. Туристичні послуги у міському туризмі: концептуальні аспекти. Вісник ЖДТУ. 2016. С. 225-232.
4. Чумаченко Т.О. Особливості проведення гідованих екскурсій у містах України. Молодий вчений. 2018. С. 42-48.
5. Макаренко О.М. Міський туризм як чинник розвитку економіки міста. Проблеми розвитку туризму в Україні. 2015. С. 80-88.
6. Brown, David. Cultural Tourism in a City Context. Annals of Tourism Research, 1996. С. 187-203.
7. Johnson, Sarah. Urban Tourism and National Heritage Areas: The Case of the Freedom Trail, Boston. Tourism Management, 2002. С. 150-165.
8. Larsen, Jonas & Kordel, Stefan. Tourism and Everyday Life in the Contemporary City. 2018.
9. Martinez, Maria. Heritage Tourism and Urban Regeneration: The Role of Historic Tours in the Economy of Naples. Journal of Tourism History, 2012. С. 78-95.
10. Miles, Steve & Bellini, Nicola (Ed.) Tourism and the Creative City. 2013.
11. Oakes, Tim & Tamura, Susan L. Urban Tourism: Performance and Strategies in Eight European Cities. 2000.
12. Page, Stephen & Connell, Joanne (Ed.) City Tourism: National Capital Perspectives. 2010.
13. Smith, John. City Tours as a Tool for Urban Regeneration: An Analysis of City Tours in Madrid. Urban Affairs Review, 2013. С. 24-35.
14. Wagner, Barry H. & Stone, Clarence N. The Urban Experience: Economics, Society, and Public Policy. 2016.
15. Williams, Emily. Walking Tours and Identity in a Tourist City: The Case of Dubrovnik, Croatia. Tourism Geographies, 2010. С. 345-361.